3. ארגון ומינהל

3.1 ארגון העבודה הפדגוגית

3.1-30 תכנית היסוד (ליבה) לחינוך העל-יסודי

1. מבוא

1.1 **תמצית**

חוזר זה מבוטל. כדי להגיע לחוזר התקף לחץ כאן

תכנית היסוד (הליבה) היא המכנה הלימודי המשותף המחייב את כל הלומדים במערכת החינוך הישראלית. תכנית זו כוללת את תכניות הלימודים המחייבות, המבוססות על הערכים, על התכנים ועל מיומנויות הלמידה שמערכת החינוך מבקשת להקנות לתלמידיה. התכנית היא הציר המרכזי לארגון הלימודים בבית הספר, ובה לימודי החובה, לימודי הבחירה ולימודי ההשלמה. התחומים הנלמדים בתכנית זו הם הבסיס המחייב בכל מערכת החינוך, ועל בית הספר להחליט מה להוסיף על ההיקף המחייב.

סעיף זה מגדיר את מספר השעות המחייב לכל אשכול מקצועות ולכל תחום דעת לכיתות ז'-י"ב בחינוך הרשמי, בחינוך המוכר ובמוסדות הפטור.

1.2 **מטרת הפרסום**

א. **התוקף** החל מ: 01 בנובמבר 2007

ב. **התחולה:** החינוך העל-יסודי בכל הזרמים והמגזרים

ג. **הסטטוס:** ביטול

ד. **חוזרים קודמים בנושא**

- סעיף 3.1-25 בחוזר הוראות הקבע סו3/(א), "תכנית יסוד (ליבה) לחינוך היסודי במדינת ישראל" - **בתוקף**
- חוזר מיוחד כ', התשנ"ו, "ארגון מערכת הלימודים בבית הספר העל-יסודי - **בתוקף**.

ה. **חוזרים קודמים בנושאים קשורים**

1.3 **המשנה החינוכית**

1.4 **התפוצה**
המפקחים, המנהלים והמורים בחינוך העל-יסודי.

1.5 **יישום ומעקב**

1.6 **הגורם האחראי**

א. **שם היחידה/ אגף/ מינהל: האגף לחינוך על יסודי במינהל הפדגוגי**

ב. **בעל התפקיד:** מנהל האגף לחינוך על יסודי

ג. **מספר הטלפון:** 02-5603259/61

ד. **כתובת הדוא"ל:** yaffapa@education.gov.il.

1.7 **נספחים**

2. רקע

מערכת החינוך במדינת ישראל מכירה מאז הקמתה בגיוון הרב של אוכלוסיית הלומדים

בה, כמו גם בשונות התרבותית והחברתית הקיימת בחברה בישראל. במהלך השנים מאז הקמת המדינה השתנו פני החברה מחברה שבה הסולידריות החברתית והדאגה לרווחת הקולקטיב הן מאושיות קיומה לחברה סקטוריאלית, מתוחכמת ואינדיווידואליסטית, שבה הערכים הקולקטיביים נעלמו כמעט לחלוטין, והרווחה האישית של הפרט מאפיינת היום את החברה הישראלית על חשבון הסולידריות הקולקטיבית.

התפתחויות אלה הביאו להכרה בחיוניות של גיבוש תשתית חינוכית ותרבותית משותפת שבה מכנים משותפים חינוכיים וערכיים לכלל החברה בישראל; זאת באמצעות תכנית יסוד מחייבת (תכנית ליבה) - תכנית שתשמש בסיס לחיזוק המשותף, תוך מתן אפשרות לקבוצות החברתיות השונות להגשים גם את מטרותיהן הייחודיות.

תכנית היסוד -

1. מגדירה את התכנים שהתלמידים במערכת החינוך הישראלית חייבים לדעת;
2. כוללת את מיומנויות הלמידה ואת הערכים שהתלמידים במערכת החינוך הישראלית חייבים לרכוש;
3. מבוססת על תכניות הלימודים הקיימות והמשתנות מעת לעת.

יש להתייחס אל תכנית היסוד (הליבה) כאל הציר המרכזי שכל בית ספר בונה עליו את תכנית לימודי החובה, הבחירה וההשלמה.

3. טופסי הצהרה על מצב הבריאות של התלמידים בבית הספר ובגן הילדים

3.1 תכנית היסוד (הליבה) חלה על כל התלמידים במערכת החינוך העל-יסודי בישראל, והיא תנאי מוקדם לקבלת תקצוב ממלכתי.

3.2 בחינוך הרשמי (הממ' והממ"ד העברי, הממ' הערבי והממ' הדרוזי) על התלמידים ללמוד 100% מתכנית היסוד. תלמידים במוסדות מוכרים שאינם רשמיים חייבים ללמוד לפחות 75% מכלל השעות המוגדרות כחובה בחינוך הרשמי, ועליהם להגיע לרמת ההישגים הנהוגה במוסדות החינוך הרשמיים.

3.3 העמידה ברמת ההישגים הנדרשת בחינוך הרשמי והמוכר תיבדק באמצעות מדדי יעילות וצמיחה בית ספריים (מיצ"ב) בחטיבת הביניים וכן באמצעות שאלוני המפמ"ר ובחינות הבגרות.

3.4 בתי ספר המלמדים לפחות 75% מתכנית היסוד מחויבים בהקצאת 75% לפחות מסך השעות בכל אחד מאשכולות הלימוד. שיעור התקצוב של בתי ספר אלה יהיה בהתאם לשיעור שבו תכנית הליבה נלמדת.

3.5 מוסדות חינוך המלמדים פחות מ-75% מתכנית היסוד לא יקבלו הכרה של "מוסד מוכר שאינו רשמי" בהתאם לתקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים), התשי"ג-1953, ולא יתוקצבו ככאלה. במקרים חריגים אפשר לקבל פטור מלימודי חובה מכוחו של סעיף 5 לחוק לימודי חובה, התש"ט-1949. הנחיות בעניין הגשת פטור תפורסמנה בנפרד.

3.6 **שעות הלימוד המחייבות בתכנית היסוד (הליבה) בחינוך העל-יסודי**

שעות הלימוד המחייבות בתכנית היסוד מתחלקות ל-3 חלקים:

- **לימודי חובה, הכוללים** אשכול יהדות ורוח, אשכול חברה, אשכול שפות ואשכול מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה
- **לימודי בחירה**, שנועדו לתגבורים ולהרחבת הלימודים בתחומי הדעת שבלימודי החובה
- **לימודי השלמה**, שנועדו להעשרה ולהעמקת הלימודים לפי בחירת בית הספר (מתוך מגוון המקצועות הקיים לבחירה).

4. שעות הלימוד המחייבות

השעות בטבלאות מחייבות כל תלמיד, בכל המגזרים, ללמידה. לתעודת בגרות חובה להשלים את השעות בהתאם לנדרש בחוקת הזכאות.

4.1 **שעות הלימוד המחייבות בתכנית היסוד בחינוך העל-יסודי - חינוך ממ' וממ"ד עברי**

	ז'	ח'	ט'	י'	י"א	י"ב
אשכול יהדות ורוח (תנ"ך*, מורשת, תושב"ע*, מחשבת ישראל,	7 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות – 1 מורשת/ תושב"ע	7 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות – 1 מורשת/ תושב"ע	7 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות – 1 מורשת/ תושב"ע	6 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות/ מחשבת ישראל	6 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות/ מחשבת ישראל	6 ש"ש – 2 תנ"ך – 2 היסטוריה – 2 ספרות/ מחשבת ישראל

היסטוריה, ספרות)						
אשכול חברה (אזרחות, גיאוגרפיה)	2 ש״ש 2 גיאוגרפיה	2 ש״ש 2 גיאוגרפיה	2 ש״ש 2 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות
אשכול שפות (עברית/ ערבית, אנגלית)	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית	5 ש״ש – 2 עברית – 3 אנגלית
אשכול מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה (מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מוט״ב, טכנולוגיה)	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	4 ש״ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט״ב	4 ש״ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט״ב
חינוך גופני	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש
שעת חינוך וכישורי חיים	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש
סה״כ	21 ש״ש	21 ש״ש	21 ש״ש	19 ש״ש	18 ש״ש	18 ש״ש
שעות בחירה**	6 ש״ש	6 ש״ש	6 ש״ש	11 ש״ש	9 ש״ש	9 ש״ש
שעות השלמה***	7 ש״ש	7 ש״ש	9 ש״ש	9 ש״ש	10 ש״ש	10 ש״ש
סה״כ לפי כיתה	34 ש״ש	34 ש״ש	36 ש״ש	39 ש״ש	37 ש״ש	37 ש״ש
סה״כ כללי ז׳-י״ב	217 שעות					

* בחינוך הממ"ד חובה ללמד 5 שעות בכל אחד מהמקצועות תנ"ך ותושב"ע בכיתות ז'-י"ב.

** שעות הבחירה נועדו לתגבורים ולהרחבת הלימודים בתחומי הדעת המחייבים שבטבלה.

*** שעות ההשלמה נועדו להעשרה ולהעמקת הלימודים לפי בחירת בית הספר.

4.2 שעות הלימוד המחייבות בתכנית היסוד בחינוך העל יסודי - חינוך ממ' ערבי/בדואי

	ז׳	ח׳	ט׳	י׳	י״א	י״ב
אשכול רוח (דת, מורשת ותרבות, היסטוריה)	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה	4 ש״ש – 2 דת, מורשת ותרבות – 2 היסטוריה
אשכול חברה (אזרחות, גיאוגרפיה)	2 ש״ש 2 גיאוגרפיה	2 ש״ש 2 גיאוגרפיה	2 ש״ש 2 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות	1 ש״ש 1 אזרחות
אשכול שפות (עברית, ערבית, אנגלית)	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש״ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית
אשכול מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה (מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מוט״ב, טכנולוגיה)	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש״ש – 3 מתמטיקה – 2 מדעים/ מוט״ב	4ש״ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט״ב	4ש״ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט״ב
חינוך גופני	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש
שעת חינוך וכישורי חיים	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש	1 ש״ש
סה״כ	21 ש״ש	21 ש״ש	21 ש״ש	20 ש״ש	19 ש״ש	19 ש״ש

שעות בחירה*	6 ש"ש	6 ש"ש	6 ש"ש	11 ש"ש	9 ש"ש	9 ש"ש
שעות השלמה**	7 ש"ש	7 ש"ש	9 ש"ש	9 ש"ש	10 ש"ש	10 ש"ש
סה"כ לפי כיתה	34 ש"ש	34 ש"ש	36 ש"ש	40 ש"ש	38 ש"ש	38 ש"ש
סה"כ כללי ז'-י"ב	220 שעות					

* שעות הבחירה נועדו לתגבורים ולהרחבת הלימודים בתחומי הדעת המחייבים שבטבלה.
** שעות ההשלמה נועדו להעשרה ולהעמקת הלימודים לפי בחירת בית הספר.

4.3 שעות הלימוד המחייבות בתכנית היסוד בחינוך העל יסודי - חינוך ממ' דרוזי

	ז'	ח'	ט'	י'	י"א	י"ב
אשכול רוח (מורשת לדרוזים, היסטוריה)	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה	4 ש"ש – 2 מורשת לדרוזים – 2 היסטוריה
אשכול חברה (אזרחות, גיאוגרפיה)	2 ש"ש 2 גיאוגרפיה	2 ש"ש 2 גיאוגרפיה	2 ש"ש 2 אזרחות	1 ש"ש 1 אזרחות	1 ש"ש 1 אזרחות	1 ש"ש 1 אזרחות
אשכול שפות (עברית, ערבית, אנגלית)	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית	8 ש"ש – 3 ערבית – 2 עברית – 3 אנגלית
אשכול מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה (מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מוט"ב, טכנולוגיה)	5 ש"ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש"ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש"ש – 3 מתמטיקה – 2 מדע וטכנולוגיה	5 ש"ש – 3 מתמטיקה – 2 מדעים/ מוט"ב	4 ש"ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט"ב	4 ש"ש – 3 מתמטיקה – 1 מדעים/ מוט"ב
חינוך גופני	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש
שעת חינוך וכישורי חיים	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש	1 ש"ש
סה"כ	21 ש"ש	21 ש"ש	21 ש"ש	20 ש"ש	19 ש"ש	19 ש"ש
שעות בחירה*	6 ש"ש	6 ש"ש	6 ש"ש	11 ש"ש	9 ש"ש	9 ש"ש
שעות השלמה**	7 ש"ש	7 ש"ש	9 ש"ש	9 ש"ש	10 ש"ש	10 ש"ש
סה"כ לפי כיתה	34 ש"ש	34 ש"ש	36 ש"ש	40 ש"ש	38 ש"ש	38 ש"ש
סה"כ כללי ז'-י"ב	220 שעות					

* שעות הבחירה נועדו לתגבורים ולהרחבת הלימודים בתחומי הדעת המחייבים שבטבלה.
** שעות ההשלמה נועדו להעשרה ולהעמקת הלימודים לפי בחירת בית הספר.

חוזר זה בוטל

חוזר מנכ"ל תשסח/3(א), כ' במרחשוון התשס"ח, 01 בנובמבר 2007